

УДК 330.322:338.43:633.491

С. В. Козловський,

д. е. н., професор,

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0707-4996>**Р. В. Лавров,**

д. е. н., професор, Національний університет

"Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка,

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-9655-4467>**Т. Ю. Фурман,**

к. пед. н., доцент,

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8515-6674>**Р. О. Заболотний,**

аспірант, Вінницький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6583-2435>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.5.92

ІНВЕСТИЦІЇ В ПІДПРИЄМСТВА З ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

S. Kozlovskyi,

Professor, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia

R. Lavrov,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

T.H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium"

T. Furman,

Associate Professor, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia

R. Zabolotnyy,

Postgraduate student, Vinnytsia National Technical University

INVESTMENTS IN POTATO-GROWING ENTERPRISES UNDER CONDITIONS OF POST-WAR ECONOMIC RECOVERY

Посилення ролі підприємств з вирощування картоплі у забезпеченні продовольчої безпеки України в умовах повоєнного відновлення економіки зумовлює необхідність активізації інвестиційних процесів у галузі. Відновлення виробничого потенціалу, модернізація матеріально-технічної бази, впровадження інноваційних технологій вирощування, зберігання та переробки картоплі потребують науково обґрунтованих підходів до визначення оптимальних параметрів виробництва й споживання продукції. Раціональний розподіл інвестиційних ресурсів має забезпечити мінімізацію втрат, уникнення надмірних запасів та підвищення ефективності функціонування підприємств на всіх етапах агропродовольчого ланцюга. Метою дослідження є розроблення концептуальних засад інвестування підприємств з вирощування картоплі в умовах післявоєнної трансформації економіки України на основі формування оптимальної структури балансу виробництва та споживання картоплі, а також обґрунтування ефективного співвідношення між реалізацією свіжої продукції та її переробкою. Такий підхід спрямований на підвищення конкурентоспроможності картоплярських підприємств, розширення їх ринкових можливостей та забезпечення стабільності внутрішнього продовольчого ринку. Об'єктом дослідження виступають інвестиційні процеси в підприємствах картоплярської спеціалізації, спрямовані на формування доданої вартості в межах агропродовольчого ланцюга через оптимізацію виробничої структури та збалансування попиту і пропозиції. Методологічною основою дослідження є системний підхід, що дозволяє визначити конкурентоспроможні параметри розвитку галузі в умовах економічної нестабільності та структурної перебудови. Це, у свою чергу, сприяє зниженню непродуктивних витрат у ланцюгу "виробництво — зберігання — переробка — транспортування — реалізація — споживання". Застосування оптиміза-

ційної моделі балансу виробництва й споживання картоплі за критерієм мінімізації залишків продукції дозволило виявити диспропорції між обсягами виробництва та реальним попитом. Отримані результати свідчать про необхідність переорієнтації інвестиційної політики: зменшення фінансування надлишкового виробництва та спрямування основних інвестиційних потоків на розвиток переробної інфраструктури, створення сучасних логістичних потужностей, підвищення якості продукції, а також нарощування експортного потенціалу. Запропонована концептуальна модель інвестування підприємств з вирощування картоплі орієнтована на забезпечення оптимального балансу виробництва й споживання в середньостроковій перспективі та формування стійкої, інноваційно орієнтованої галузі, здатної ефективно функціонувати в умовах післявоєнної реконструкції та глобальної конкуренції.

Strengthening the role of potato-growing enterprises in ensuring Ukraine's food security under conditions of post-war economic recovery necessitates the intensification of investment processes within the sector. The restoration of production capacity, modernization of the material and technical base, and the implementation of innovative technologies for potato cultivation, storage, and processing require scientifically substantiated approaches to determining optimal production and consumption parameters. The rational allocation of investment resources should ensure the minimization of losses, the avoidance of excessive inventories, and the enhancement of enterprise efficiency at all stages of the agri-food value chain. The purpose of this study is to develop conceptual foundations for investing in potato-growing enterprises within the context of Ukraine's post-war economic transformation, based on the formation of an optimal structure of the potato production and consumption balance, as well as the justification of an effective ratio between the marketing of fresh products and their processing. This approach aims to increase the competitiveness of potato enterprises, expand their market opportunities, and ensure the stability of the domestic food market. The object of the research is investment processes in specialized potato-growing enterprises aimed at generating added value within the agri-food chain through the optimization of production structures and the balancing of supply and demand. The methodological basis of the study is a systems approach, which makes it possible to determine competitive development parameters for the sector in conditions of economic instability and structural transformation. This, in turn, contributes to the reduction of non-productive costs along the chain "production — storage — processing — transportation — distribution — consumption." The application of an optimization model of the potato production and consumption balance, based on the criterion of minimizing end-of-year stock levels, made it possible to identify disproportions between production volumes and actual demand. The obtained results indicate the need to reorient investment policy by reducing financing of excessive production and directing major investment flows toward the development of processing infrastructure, the creation of modern logistics facilities, quality improvement, and the expansion of export potential. The proposed conceptual investment model for potato-growing enterprises is focused on ensuring an optimal production-consumption balance in the medium term and on forming a resilient, innovation-oriented sector capable of operating effectively under conditions of post-war reconstruction and global competition.

Ключові слова: інвестиції, підприємства, аграрний сектор, розвиток, галузь картоплярства; економічний механізм, агропродовольчі ланцюги доданої вартості, відновлення економіки України.

Key words: investments, enterprises, agricultural sector, development, potato industry; economic mechanism, agri-food value chains, recovery of Ukraine's economy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах інвестування агропродовольчих ланцюгів доданої вартості виступає одним із ключових драйверів розвитку світової економіки. Поглиблення глобалізаційних процесів зумовлює зростання їхнього впливу не лише на діяльність окремих підприємств, а й на національні економіки загалом, визначаючи напрями та масштаби міжнародних інвестиційних потоків. Події останніх років, зокрема наслідки глобальної пандемії, продемонстрували стратегічну значущість агропродовольчих ланцюгів у забезпеченні продовольчої безпеки. Це актуалізує потребу у додаткових інвестиціях, спрямованих на їх збереження, модернізацію та технологічну трансформацію, з урахуванням необхідності задоволення внутрішнього попиту й одночасного

нарощування експортного потенціалу. Важливе місце в структурі агропродовольчих ланцюгів посідає картопля та продукція її переробки. За статистичними даними, за обсягами споживання картопля займає четверту позицію у світі серед продовольчих культур після рису, пшениці та кукурудзи. З огляду на те, що Україна стабільно входить до п'ятірки найбільших світових виробників картоплі, постає необхідність переосмислення інвестиційної стратегії розвитку галузі з позицій підвищення частки створюваної доданої вартості в межах глобального ланцюга "картопля — картоплепродукти". Попри значні обсяги виробництва, позиції України на світовому ринку картоплі залишаються недостатньо вагомими. Експортно-імпорتنі операції українських суб'єктів господарювання мають обмежений

вплив на кон'юнктуру світового ринку, а підприємства, що спеціалізуються на вирощуванні картоплі, фактично не інтегровані у глобальні ланцюги створення доданої вартості. Основна частина продукції реалізується у свіжому вигляді, тоді як обсяги її експорту стримуються невідповідністю фітосанітарним вимогам, високою собівартістю виробництва та недостатньою ціновою конкурентоспроможністю. Водночас потенціал участі українських виробників у переробних сегментах — виробництві крохмалю, замороженої картоплі, чіпсів, напівфабрикатів та іншої продукції з більшою доданою вартістю — використовується недостатньо. Обмеження залишається і рівень кооперації між виробниками, переробними підприємствами та іншими учасниками агропродовольчого ринку. За таких умов виникає потреба у науковому обґрунтуванні конкурентоспроможних параметрів розвитку галузі картоплярства України, визначенні оптимальної структури балансу виробництва та споживання картоплі, а також формуванні ефективної інвестиційної політики, орієнтованої на розвиток переробного сегменту як передумови інтеграції галузі до глобальних агропродовольчих ланцюгів доданої вартості.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні засади формування ланцюгів доданої вартості були закладені М. Портером [1]. Подальший розвиток цієї концепції відображений у працях українських учених — В. Губіної, Ж. Єрмакової, І. Зварича, В. Іваненка, Г. Калетніка, О. Коваленка, В. Козловського, С. Соколенка, О. Скидана, Г. Мазура та ін., а також зарубіжних дослідників — Р. Джонсона, Р. Каплінські, Б. Менга, Й. Фанга, Н. Ямано та інших. Агропродовольчі ланцюги відрізняються ступенем інтеграції процесів виробництва, переробки та збуту продукції. Виділяють спрощені (виробництво-переробка-реалізація) та повні ланцюги, що охоплюють кілька взаємопов'язаних етапів — від виробництва до збуту [2]. Їх оптимізація можлива через інтеграцію підприємств, застосування аутсорсингу та інших управлінських інструментів. Основними резервами зростання доданої вартості виступають підвищення ефективності використання капіталу, розширення асортименту продукції, зниження витрат та розширення ринків збуту [3, 4].

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розроблення концептуальних засад інвестування підприємств з вирощування картоплі в умовах післявоєнної транс-

формації економіки України на основі формування оптимальної структури балансу виробництва та споживання картоплі, а також обґрунтування ефективного співвідношення між реалізацією свіжої продукції та її переробкою.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Баланс виробництва та споживання картоплі в Україні за останнє десятиріччя, представлений у табл. 1, свідчить про наявність структурних диспропорцій, зокрема значних технологічних витрат (передусім на насіннєвий матеріал), високої частки використання продукції на кормові цілі та суттєвих втрат під час зберігання. Аналіз динаміки показників засвідчує, що попри зростання обсягів виробництва картоплі, її загальне споживання населенням України скоротилося на 3,5%. Водночас така тенденція не означає фактичного зниження рівня споживання, подібного до того, що спостерігається в окремих розвинених країнах. Скорочення сукупних обсягів споживання відбулося переважно через зменшення чисельності населення, тоді як у розрахунку на одну особу споживання картоплі, навпаки, зросло.

Рівень споживання продуктів переробки картоплі в Україні залишається низьким. Однак саме по собі розширення промислової переробки не гарантує автоматичного зростання внутрішнього попиту на картоплю. Значна частка доходів населення (55—60%) спрямовується на харчування, що зумовлює невисокий коефіцієнт еластичності попиту на картоплю за доходами — у середньому 0,2—0,3%. Це означає, що зростання доходів на 1% спричиняє збільшення споживання картоплі лише на 0,2—0,3%. У найбільш забезпеченій групі населення спостерігається зворотна залежність: зі зростанням доходів споживання картоплі зменшується (-0,554%). Подібна тенденція характерна і для окремих розвинених країн. Так, у Великобританії коефіцієнт еластичності споживання свіжої картоплі становив -0,48% [6]. У країнах із високим рівнем доходів населення попит зростає переважно на продукцію з високою доданою вартістю — свіжі овочі та фрукти, соки, молочні продукти, снеки, картоплю-фрі тощо. Саме це сприяло стабілізації або навіть зростанню загального споживання картоплі (у свіжому та переробленому вигляді) в економічно розвинених державах.

В Україні ж на промислову переробку спрямовується лише близько 0,3% валового збору картоплі, а асортимент продукції обмежується переважно чіпсами та незначними обсягами

Таблиця 1. Баланс виробництва та споживання картоплі в Україні за 2010—2019 рр.

Статті	Роки									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Запаси на початок року	13183	12773	15005	14635	13994	15205	14268	14642	15018	15355
Виробництво	18705	24248	23250	22259	23693	20839	21750	22208	22504	20269
Імпорт	30	41	23	23	40	17	27	24	28	32
Ресурси для використання	31918	37062	38278	36917	37727	36061	36045	36874	37550	35656
Експорт	8	13	7	16	17	15	5	18	22	20
Витрачено на корм	5606	6906	7434	7377	6970	6538	6769	6821	6911	6677
Витрачено на посадку	4897	5377	5873	5660	5650	5416	5490	5565	5570	5530
Втрати	1493	1854	2260	1967	2098	1943	1938	2110	2276	2234
Переробка на нехарчові цілі	1227	1539	1675	1742	1726	1989	1235	1251	1523	1637
Фонд споживання	5914	6368	6394	6161	6061	5892	5966	6091	5893	5705
Запаси на кінець року	12773	15005	14635	13994	15205	14268	14642	15018	15355	13853
Посівна площа, тис. га	1408	1439	1440	1388	1348	1291	1312	1323	1319	1309
Урожайність, ц з 1 га	132	168	161	160	176	161	166	168	171	155

Джерело: [5].

сухого пюре (у розвинених країнах виробляється понад 100 видів картоплепродуктів) [7]. Водночас нарощування частки переробки не обов'язково призведе до збільшення внутрішнього споживання. Перспективним напрямом є вихід на зовнішні ринки збуту продукції переробки. Проте ключовим стримуючим чинником залишається якість сировини, передусім насіннєвого матеріалу. Як зазначає В. Різник, низька конкурентоспроможність українського репродукційного матеріалу пов'язана з його невідповідністю міжнародним стандартам якості в умовах жорсткої конкуренції на світовому ринку насіння картоплі [8]. За даними Державної служби статистики України, після промислової переробки картоплі на харчові цілі за останні роки (2015—2019 рр.) насправді було одержано тільки 65—75 тис. т картоплепродуктів і напівфабрикатів, а на переробку надходило всього 190—220 тис. т свіжої картоплі [5]. Навіть у Великобританії, де високі доходи населення, кількість картоплі, яка використовувалась для переробки, збільшилась за 25 років (1955—1980 рр.) із 115 до 1074 тис. т, що становило 21,2% від виробленої в країні продукції [6].

Для України актуальними лишаються проблеми формування раціональної структури використання продукції на технологічні та продовольчі цілі шляхом розвитку промислової переробки картоплі, пошуку нових каналів продажу та забезпечення їх стабільності, розширення експортно-імпорتنих операцій. З цих позицій, нами розроблено й обґрунтовано концептуальну модель інвестування з урахуванням оптимальної структури балансу виробництва та споживання картоплі в Україні (рис. 1).

Представлена на рис. 1 концептуальна модель ґрунтується на механізмах інвестиційної взаємодії бізнес-сектора і держави та узгодження їх економічних інтересів і намірів, а також стимулювання сталого розвитку внутріш-

нього й зовнішнього споживчого ринку продукції картоплепереробного сектору України на основі зміцнення її конкурентоспроможності, що в кінцевому підсумку сприятиме прискоренню інтеграції в глобальні продовольчі агроланцюги створення доданої вартості.

Окремо варто наголосити, що навіть в умовах розвиненої ринкової економіки вирішальну роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості тих або інших галузей відіграє механізм державного регулювання інвестиційних процесів, який без чіткого визначення пріоритетів інвестування втрачає цілеспрямованість, конкретність і не забезпечує досягнення поставленої мети. Тобто існує об'єктивна необхідність виділення стратегічних напрямів державної підтримки та спрямування інвестицій в структурі ланцюга "картопля-картоплепродукти", зокрема:

- удосконалення кредитно-податкової політики України, формування надійних стимулів до інвестицій в картопляний бізнес;

- гармонізація європейського та українського законодавства, запровадження нових стандартів у галузі картоплярства;

- державна фінансова підтримка селекційних центрів і базових господарств, які вирощують сертифіковане насіння картоплі;

- зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази українських картоплярів шляхом вкладення капіталу в технічне оснащення сучасною сільськогосподарською технікою і обладнанням;

- часткова компенсація виробникам картоплі, придатної для переробки на картоплепродукти, вартості офіційно придбаного сертифікованого насіннєвого матеріалу (≈ 60 тис. грн на 1 господарство);

- відновлення та модернізація штучних зрошувальних систем (система крапельного зрошення $\approx 3,0$ тис. дол. США на 1 га, система

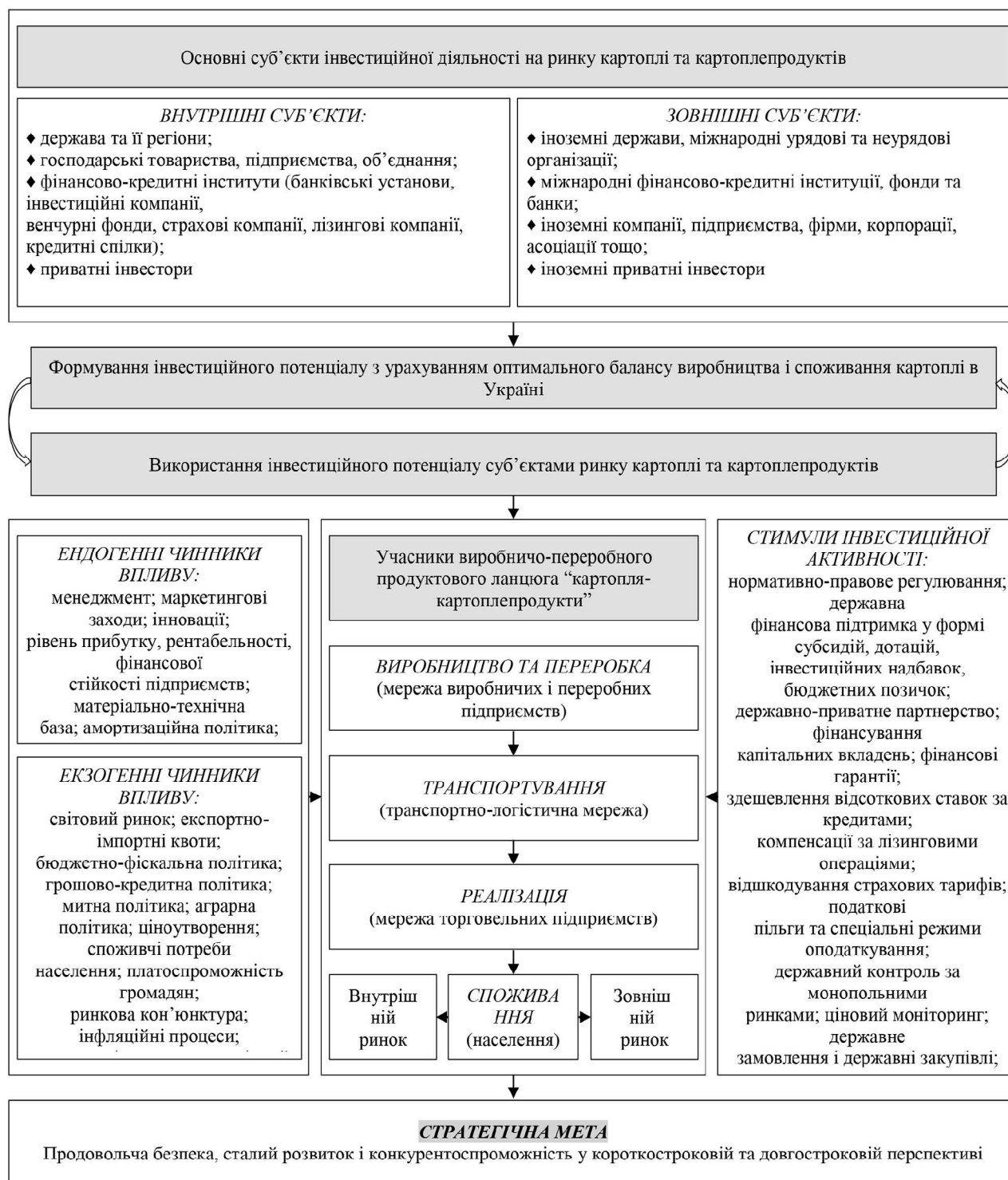

Рис. 1. Модель інвестування з урахуванням оптимального балансу виробництва і споживання картоплі в Україні

Джерело: [9].

дощування $\approx 3,0\text{—}3,5$ тис. дол. США на 1 га), дотації на вартість води, електроенергії тощо;
— реконструкція і будівництво за новітніми технологіями картоплесховищ загальною місткістю 450 тис. т, а також інших об'єктів інфраструктури ринку картоплі ($\approx 3,1$ млрд. грн);

— інвестиції в обладнання післязбиральної доробки та передреалізаційної підготовки картоплі, зокрема ліній з миття, сортування, фасування тощо (лінія потужністю 200 т за добу ≈ 200 тис. євро).

Результати аналізу сильних і слабких сторін інтеграції українського ринку картоплі до гло-

бальних ланцюгів доданої вартості, а також оцінка можливостей оптимізації балансу виробництва і споживання картоплі до 2027 року дають підстави стверджувати, що вітчизняні виробники мають значний потенціал для активізації зовнішньоекономічної діяльності та виходу на ринки Європейського Союзу [10, 11].

У контексті формування раціональної економічної поведінки переробних підприємств і стимулювання розвитку сегмента переробки картоплі доцільно визначити ключові стратегічні орієнтири та пріоритетні напрями подальшого розвитку галузі:

— короткострокова перспектива (до 5 років): активізація розвитку ланцюгів доданої вартості через інвестиції у глибоку переробку та сучасні потужності зі зберігання картоплі, орієнтація на задоволення внутрішнього попиту, підвищення конкурентоспроможності продукції та формування передумов для виходу на міжнародні ринки;

— середньострокова перспектива (5—10 років): нарощування експорту продукції переробки, концентрація на освоєнні регіональних ринків і визначення напрямів збуту з найбільш сприятливими стратегічними перевагами;

— довгострокова перспектива (понад 10 років): формування масштабного інтегрованого виробництва, посилення інвестицій у стратегічну кооперацію між виробниками сировини та переробними підприємствами з метою підвищення ефективності та стійкості галузі.

На нашу думку, ефективним шляхом подолання існуючих проблем у галузі картоплярства України та узгодження економічних інтересів усіх учасників ринку є трансформація підходів до інвестування галузі. Йдеться про спрямування інвестицій на технологічну модернізацію виробництва, відновлення та розвиток промислової переробки картоплі, а також формування мережі спеціалізованих підприємств з випуску продукції з більшою доданою вартістю (чіпси, картопля-фрі, напівфабрикати тощо). Реалізація інвестиційної політики [12, 13, 14] з урахуванням оптимальних параметрів балансу виробництва і споживання картоплі сприятиме підвищенню конкурентоспроможності галузі, покращенню економічних результатів діяльності підприємств та зміцненню їх фінансової стійкості в умовах динамічного ринкового середовища.

ВИСНОВКИ

Формування високоефективного ринку картоплі неможливе без вирішення фінансово-

кредитних проблем і використання комплексу виважених інвестиційних важелів модернізації картоплярства на інноваційних засадах із подальшим його включенням у глобальні продовольчі ланцюги. Тобто інвестиційна стратегія сталого розвитку картопляної індустрії України повинна будуватися з урахуванням оптимальних параметрів балансу виробництва та споживання картоплі (зокрема, уникнення перевиробництва, значного скорочення запасів на кінець року, вирощування якісної продукції з мінімальними втратами, зростання потужності сектору промислової переробки картоплі на харчові або нехарчові цілі, прискорення темпів росту експорту), що найближчим часом принесе виробникам картоплі й картоплепродуктів численні економічні вигоди, зумовить поживавлення інвестиційних процесів у галузі та дасть новий поштовх для відродження українського індустріального картоплярства.

В умовах повоєнного відновлення економіки України інвестування підприємств картоплярської спеціалізації має розглядатися не лише як інструмент галузевого розвитку, а й складова стратегії відбудови національної продовольчої системи. Спрямування інвестицій на модернізацію виробничої інфраструктури, розвиток переробних потужностей, впровадження сучасних технологій зберігання та логістики дозволить відновити втрачені виробничі ресурси, створити нові робочі місця в сільських територіях та забезпечити стабільність продовольчого забезпечення країни. Одночасно це формує передумови для структурної перебудови галузі, підвищення її експортного потенціалу та інтеграції у європейські й глобальні агропродовольчі ланцюги доданої вартості, що є важливим елементом довгострокової економічної стійкості держави.

Література:

1. Porter M. Competitive advantage: creating and sustaining superior performance. New York: The Free Press, 1985.
2. Крисанов Д. Ф., Варченко О. М. Агропродовольчі ланцюги: ключові проблеми створення та розбудови. Економіка і прогнозування. 2017. № 1. С. 72—91.
3. Бриль І. В. Інтелектуальний капітал як фактор доданої вартості щодо забезпечення підвищення інвестиційної активності в державі. Економічний вісник Донбасу. 2018. № 2. С. 191—200.
4. Данкевич А. Є. Розвиток інтегрованих структур у сільському господарстві. Київ: ННЦ "ІАЕ", 2011.

5. Державна служба статистики України. Офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Калінчик Н. В., Кобилкін А. М., Лавров Р. В. Ефективність виробництва картоплі в ринкових умовах. Київ: ННЦ "ІАЕ", 2010.

7. Царенко М. І. Придатність сортів для виготовлення хрусткої картоплі. Картоплярство. 2002. Вип. 31. С. 70—74.

8. Різник В. С. Роль науки та служби сертифікації у підвищенні якості насіннєвої картоплі. Картоплярство. 1999. Вип. 29. С. 3—11.

9. Lavrov R., Remnova L., Sadchykova I., Mazur H., Tymoshenko M., Kozlovskiy V., Kozlovskiy S. Investments in the sustainable development of the potato sector in Ukraine based on the optimal balance of production and consumption. WSEAS Transactions on Business and Economics. 2022. Vol. 19. P. 186—196.

10. Trofymenko, O., Ilyash, O., Voitko, S., Dluhopolska, T., Kozlovskiy, S., Hrynkevych, S. (2022), "Impact of energy innovations on the Ukraine's economy: strategic direction and managerial practices", Economics — innovative and economics research journal, Vol. 10 (2), pp. 99—116.

11. Kozlovskiy, S., Grynyuk, R., Baltremus, O., Ivashchenko, A. (2017), "The methods of state regulation of sustainable development of agrarian sector in Ukraine", Problems and Perspectives in Management (open-access), Vol. 15 (2-2), pp. 332—343.

12. Калетнік Г. М., Козловський С. В., Козловський В. О. Стійкість економіки як фактор безпеки та розвитку держави. Економіка України. 2012. № 7. С. 16—25.

13. Мазур Г. Ф., Козловський А. В. Сучасні заходи стимулювання розвитку агропромислового виробництва в Україні. Агросвіт. 2017. № 8. С. 12—18.

14. Козловський С. В., Козловський В. О., Бурлака О. М. Стійкість розвитку аграрної галузі регіону як чинник економічного зростання України. Економіка України. 2014. № 9. С. 59—73.

References:

1. Porter, M.E. (1985), "Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance", Free Press, New York, USA.

2. Krysanov, D. F. and Varchenko, O. M. (2017), "Agri-food chains: key issues of creation and development", Ekonomika i prohnouzuvannia, vol. 1, pp. 72—91.

3. Bryl'. I. V. (2018), "Intellectual capital as a factor of added value in ensuring increased invest-

ment activity in the state", Ekonomichnyj visnyk Donbasu, vol. 2, pp. 191—200.

4. Dankevych, A. (2011), Rozvytok integrovanykh struktur u silskomu hospodarstvi: monohrafiia [Development of integrated structures in agriculture: monograph.], NNTs "IAE", Kyiv, Ukraine.

5. State Statistics Service of Ukraine (2026), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 13.02.2026).

6. Kalinchyk. N. V., Kobylkin. A. M. and Lavrov. R. V. (2010), Efektyvnist' vyrobnytstva kartopli v rynkovykh umovakh [Efficiency of potato production in market conditions], NNTs "IAE", Kyiv, Ukraine.

7. Tsarenko, M. I. (2002), "Suitability of varieties for the production of crispy potatoes", Kartopliarstvo, vol. 31, pp. 70—74.

8. Riznyk, V. S. (1999), "The role of science and certification services in improving the quality of seed potatoes", Kartopliarstvo, vol. 29, pp. 3—11.

9. Lavrov, R., Remnova, L., Sadchykova, I., Mazur, H., Tymoshenko, M., Kozlovskiy, V. and Kozlovskiy, S. (2022), "Investments in the sustainable development of the potato sector in Ukraine based on the optimal balance of production and consumption", WSEAS Transactions on Business and Economics, Vol. 19, pp. 186—196.

10. Trofymenko, O., Ilyash, O., Voitko, S., Dluhopolska, T., Kozlovskiy, S. and Hrynkevych, S. (2022), "Impact of energy innovations on the Ukraine's economy: strategic direction and managerial practices", Economics — innovative and economics research journal, Vol. 10 (2), pp. 99—116.

11. Kozlovskiy, S., Grynyuk, R., Baltremus, O. and Ivashchenko, A. (2017), "The methods of state regulation of sustainable development of agrarian sector in Ukraine", Problems and Perspectives in Management (open-access), Vol. 15 (2-2), pp. 332—343.

12. Kaletnik, G.M. Kozlovskiy, S.V. and Kozlovskiy, V.O. (2012), "The stability of the economy as a factor of security and national development", Economica Ukraini, vol. 7, pp. 16—25.

13. Mazur, G. and Kozlovskiy, A. (2017), "Modern events of promoting agricultural production in Ukraine", Agrosvit, vol. 8, pp. 12—18.

14. Kozlovskiy, S.V. Kozlovskiy, V.O. and Burlaka, O.M. (2014), "Sustainability of the regional agricultural sector as a factor of economic growth of Ukraine", Ekonomika Ukrainy, vol. 9, pp. 59—73.

Отримано редакцією журналу / Received: 14.02.26

Процецензовано / Revised: 24.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 10.03.26